

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Р І Ш Е Н Н Я
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ВОЛИНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

19 травня 2016 р. № д1

Справа № 12-16

м. Луцьк

Про визнання порушень
законодавства про захист
економічної конкуренції

Адміністративна колегія Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія територіального відділення), розглянувши матеріали справи № 12-16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Рокинівською селищною радою, розпочатої за ознаками антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування на ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та подання сектору досліджень і розслідувань антиконкурентних дій та недобросовісної конкуренції від 15.05.2016 № 12-16/15,

ВСТАНОВИЛА:

Волинським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – територіальне відділення) під час проведення планової перевірки діяльності Рокинівської селищної ради та її виконавчого комітету на предмет дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції було встановлено в діях селищної ради ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», які полягають у створенні умов для зловживання комунальним підприємством «Рокині» монополюючим (домінуючим) становищем на ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що призвело чи могло призвести до ущемлення інтересів споживачів та легітимізації зазначених порушень.

Розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 07.04.2016 року № 12-рк за власною ініціативою було розпочато розгляд справи № 12-16 року у зв'язку з наявністю в діях Рокинівської селищної ради ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», які полягають у створенні протягом 2013-2015 рр. умов для зловживання комунальним підприємством «Рокині» монополюючим (домінуючим) становищем на ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що призвело чи могло призвести до ущемлення інтересів споживачів та легітимізації зазначених порушень.

За результатами аналізу матеріалів, отриманих у ході розслідування у справі, встановлено наступне.

Згідно з Переліком органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, що підлягають перевірці в 2016 році, затвердженим Головою Антимонопольного комітету України, територіальним відділенням з 02.03.2016 р. по 31.03.2016 р. було проведено планову перевірку діяльності Рокинівської селищної ради та її виконавчого комітету на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції протягом 2013 – 2015 рр.

В ході проведення перевірки комісією встановлено наступне.

Виконавчий комітет Рокинівської селищної ради (надалі – Виконком) сформований рішенням Рокинівської селищної ради від 26.11.2015 року № 01/06, яким затверджено персональний склад виконавчого комітету селищної ради.

Рішенням Рокинівської селищної ради (надалі - селищна рада) від 24.12.2015 року № 02/06 затверджено Регламент селищної ради, Положення про постійні комісії селищної ради.

Згідно з даними Довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України Рокинівська селищна рада здійснює діяльність з управління загального характеру (КВЕД 84.11.). Місцезнаходження: 45626, Волинська обл., Луцький р-н, смт. Рокині, вул. Шкільна, буд 1, ід. код 05379122.

Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг, між їхніми виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги».

Статтею 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» встановлено, що законодавство України у сфері житлово-комунальних послуг базується на Конституції України і складається з нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері житлово-комунальних послуг.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні, зокрема, холодною та гарячою водою у порядку, встановленому законодавством; житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилих приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець – це суб'єкт господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору; споживач – фізична чи юридична особа, яка отримує або має намір отримати житлово-комунальну послугу.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуги з централізованого постачання холодної води та централізованого водовідведення є комунальними послугами, що за функціональним призначенням віднесені до житлово-комунальних послуг.

На території Рокинівської селищної ради послуги з централізованого постачання холодної води та централізованого водовідведення надає Комунальне підприємство «Рокині».

Відповідно до Статуту Комунальне підприємство «Рокині» (надалі – КП «Рокині») засноване на комунальній власності і підпорядковується Рокинівській селищній раді.

Відповідно до пункту 2.1 Статуту, основними видами діяльності КП «Рокині» є: надання споживачам послуг з водопостачання та водовідведення, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, утримання та прибирання зон відпочинку на території селищної ради.

Монопольне становище

За результатами дослідження, здійсненого відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605, з метою з'ясування підстав для визнання монопольного становища КП «Рокині» відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», встановлено наступне.

Товарними межами ринків визначено послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Територіальними межами ринків надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних)

межах смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області, де розташовані діючі мережі КП «Рокині».

Інші виконавці вказаних комунальних послуг у даних територіальних межах відсутні.

Часовими межами ринків визначено 2013 – 2015 рр.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

У зв'язку з відсутністю конкурентів, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Рокині» за даними 2013 р. – 2015 р. займає монопольне (домінуюче) становище на ринках централізованого водопостачання, централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області, де розташовані діючі мережі КП «Рокині» з часткою 100 %.

Крім того, за результатами діяльності у 2013-2015 рр. КП «Рокині» було суб'єктом природної монополії на ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області.

Вищенаведене свідчить, що протягом 2013-2015 рр. КП «Рокині» було об'єктом антимонопольного регулювання на вищезгаданих ринках.

Під час проведення перевірки було проведено аналіз рішень Рокинівської селищної ради «Про стан роботи КП «Рокині» від 23.10.2012 № 23/04, «Про відключення боржників за комунальні послуги від системи водопостачання» від 13.02.2014 № 36/21, «Про стан роботи КП «Рокині» від 04.11.2014 № 42/04 та встановлено наступне:

- у пункті 6 рішення Рокинівської селищної ради «Про стан роботи КП «Рокині» від 23.10.2012 № 23/04 зазначено про надання КП «Рокині» права на припинення надання послуг жителям смт. Рокині та с. Брище, які не заключать договір з комунальним підприємством на водопостачання та водовідведення до 30.12.2012 року та при наявності заборгованості по квартплаті, водопостачанню та водовідведенню більше трьох місяців;

- у пункті 1 рішення Рокинівської селищної ради «Про відключення боржників за комунальні послуги від системи водопостачання» від 13.02.2014 № 36/21 надано дозвіл на відключення боржників за комунальні послуги (водопостачання та водовідведення), які мають заборгованість понад три місяці, шляхом перекриття та опломбування крана подачі води в квартирі боржника з подальшим складанням акту комісії;

- у пункті 6 рішення Рокинівської селищної ради «Про стан роботи КП «Рокині» від 04.11.2014 № 42/04 вказано на необхідність дотримуватись КП «Рокині» рішення від 23.10.2012 № 23/04 та надано право КП «Рокині» на припинення надання послуг жителям смт. Рокині та с. Брище, які не заключать договір з комунальним підприємством на водопостачання та водовідведення до 30.12.2012 року та при наявності заборгованості по квартплаті, водопостачанню та водовідведенню більше трьох місяців.

Як наслідок, КП «Рокині» протягом 2013 - 2015 рр. незаконно могло бути припинено надання вищезазначених послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Як зазначалось вище, протягом 2013 - 2015 рр. КП «Рокині» було єдиним суб'єктом господарювання, яке надавало послуги централізованого водопостачання, централізованого водовідведення на території Рокинівської селищної ради.

Під час проведення перевірки комісією не виявлено скарг до КП «Рокині» та до Рокинівської селищної ради щодо припинення надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і фактів щодо припинення КП «Рокині» надання послуг комісією не встановлено.

Такі дії КП «Рокині» у випадку припинення надання послуг централізованого водопостачання жителям смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області при наявності заборгованості містять ознаки порушення законодавства про захист

економічної конкуренції, передбаченого пунктом 5 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на зазначеному ринку шляхом повної відмови від реалізації комунальних послуг за відсутності альтернативних джерел їх придбання.

Дії КП «Рокині» у випадку припинення надання послуг централізованого водовідведення жителям смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області при наявності заборгованості містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 5 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на зазначеному ринку шляхом повної відмови від реалізації комунальних послуг за відсутності альтернативних джерел їх придбання.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Стаття 17 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачає, що відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, які перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішення органів місцевого самоврядування, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать повноваження, зокрема, щодо управління суб'єктами житлово-комунального господарства, що перебувають у комунальній власності.

Згідно з частиною третьою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» комунальні послуги надаються споживачам безперебійно за винятком окремих випадків, перелік яких визначений цією ж статтею.

Частиною другою статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», зокрема, передбачено, що «підприємства питного водопостачання зобов'язані забезпечити виробництво та постачання споживачам питної води відповідно до умов договору».

Дії Рокинівської селищної ради щодо прийняття рішень «Про стан роботи КП «Рокині» від 23.10.2012 № 23/04, «Про відключення боржників за комунальні послуги від системи водопостачання» від 13.02.2014 № 36/21, «Про стан роботи КП «Рокині» від 04.11.2014 № 42/04, згідно з якими КП «Рокині» надано право на припинення надання послуг з централізованого водопостачання жителям смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області при наявності заборгованості є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії (бездіяльності) органу місцевого самоврядування, що полягає у створенні умов для зловживання монопольним (домінуючим) становищем зазначеного комунального підприємства на ринку вищевказаних послуг, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів та легітимності зазначеного порушення.

Дії Рокинівської селищної ради щодо прийняття рішень «Про стан роботи КП «Рокині» від 23.10.2012 № 23/04, «Про відключення боржників за комунальні послуги від системи водопостачання» від 13.02.2014 № 36/21, «Про стан роботи КП «Рокині» від

04.11.2014 № 42/04, згідно з якими КП «Рокині» надано право на припинення надання послуг з централізованого водовідведення жителям смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області при наявності заборгованості є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії (бездіяльності) органу місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов для зловживання монопольним (домінуючим) становищем зазначеного комунального підприємства на ринку вищевказаних послуг, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів та легітимації зазначеного порушення.

Подання з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 12-16 було направлено Рокинівській селищній раді для отримання зауважень і пропозицій щодо його змісту (лист від 06.05.2016 № 26/1.34-696).

Реагуючи на подання з попередніми висновками за результатами розгляду справи № 12-16 Рокинівська селищна рада повідомила, що на черговій сесії селищної ради у червні п.р. будуть скасовані: пункт 6 рішення «Про стан роботи КП «Рокині» від 23.10.2012 № 23/04, пункт 1 рішення «Про відключення боржників за комунальні послуги від системи водопостачання» від 13.02.2014 № 36/21, пункт 6 рішення «Про стан роботи КП «Рокині» від 04.11.2014 № 42/04, згідно з якими КП «Рокині» надано право на припинення надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення жителям смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області при наявності заборгованості та звернулася з проханням щодо прийняття рішення у справі без участі представника селищної ради (лист від 12.05.2016 № 372/01.10).

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що Комунальне підприємство «Рокині» за даними 2013 р. – 2015 р. займало монопольне (домінуюче) становище на ринках централізованого водопостачання, централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області, де розташовані діючі мережі КП «Рокині» з часткою 100 %. згідно з частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у зв'язку з відсутністю жодного конкурента.

2. Визнати, що дії Рокинівської селищної ради (45626, Волинська обл., Луцький р-н, смт. Рокині, вул. Шкільна, буд 1, ід. код 05379122) щодо прийняття рішень «Про стан роботи КП «Рокині» від 23.10.2012 № 23/04, «Про відключення боржників за комунальні послуги від системи водопостачання» від 13.02.2014 № 36/21, «Про стан роботи КП «Рокині» від 04.11.2014 № 42/04, згідно з якими КП «Рокині» надано право на припинення надання послуг з централізованого водопостачання жителям смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області при наявності заборгованості, є порушенням конкурентного законодавства, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що полягають у створенні умов для зловживання монопольним (домінуючим) становищем КП «Рокині» на вказаному ринку, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів та легітимації зазначеного порушення.

2.1 Рокинівській селищній раді у двомісячний термін з дня отримання рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 2 висновків резолютивної частини рішення, шляхом скасування рішень «Про стан роботи КП «Рокині» від 23.10.2012 № 23/04, «Про відключення боржників за комунальні послуги від системи водопостачання» від 13.02.2014 № 36/21, «Про стан роботи КП «Рокині» від 04.11.2014 № 42/04 в частині права припинення надання послуг з централізованого водопостачання жителям смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області при наявності заборгованості.

3. Визнати, що дії Рокинівської селищної ради (45626, Волинська обл., Луцький р-н, смт. Рокині, вул. Шкільна, буд 1, ід. код 05379122) щодо прийняття рішень «Про стан роботи КП «Рокині» від 23.10.2012 № 23/04, «Про відключення боржників за комунальні послуги від системи водопостачання» від 13.02.2014 № 36/21, «Про стан роботи КП «Рокині» від 04.11.2014 № 42/04, згідно з якими КП «Рокині» надано право на припинення надання послуг з централізованого водовідведення жителям смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області при наявності заборгованості, є порушенням конкурентного законодавства, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що полягають у створенні умов для зловживання монополієм (домінуючим) становищем КП «Рокині» на вказаному ринку, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів та легітимації зазначеного порушення.

3.1 Рокинівській селищній раді у двомісячний термін з дня отримання рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 3 висновків резолютивної частини рішення шляхом скасування рішень «Про стан роботи КП «Рокині» від 23.10.2012 № 23/04, «Про відключення боржників за комунальні послуги від системи водопостачання» від 13.02.2014 № 36/21, «Про стан роботи КП «Рокині» від 04.11.2014 № 42/04 в частині права припинення надання послуг з централізованого водовідведення жителям смт. Рокині та с. Брище Луцького району Волинської області при наявності заборгованості.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду Волинської області у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії,
В.о. голови відділення

С.А. Луговий